

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociației Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Zile mărețe.

Zile de sărbătoare ne-mai pomenită au fost zilele de 24, 25, 26 Octombrie. Congresul Agrului din aceste zile vestit înainte de „Duminică” și pregătit de oamenii cu suflet ai Maramureșului, ne-a arătat că cine suntem. Cei 30.000 de credincioși adunați în prejurul altarului la care serveau cele mai de preț fețe bisericești din Țara Noastră, sunt o dovadă vie, că aici credința este adâncă. Procesiunea impozantă a zecilor de mii de credincioși a fost un protest împotriva tuturor acelor care au vrut și vreau să disprețuiască credința lui Dumnezeu.

Consfăturile Comitetului central și ședințele congresului ne-au dovedit pricepere, știință nesfârșit de mare, și dragoste până la jertfă pentru Neam și pentru Biserică; tărie neclintită față de ceice nesocotind nici trecutul, nici prezentul, nici bunăcuviința nici dragostea de frate, nici interesele Neamului aruncau cu noroiu în această biserică. Dar, s'a dovedit și acuma și se va dovedi, că loviturile vin dela Dumnezeu, ca să ne deștepte din somnul letargic în care dormeam. Dacă va vrea Dumnezeu ca tot cu aceeași însuflețire și plini de dorul atingerii sfintei noastre ținte să intrăm a doua zi după congres, în brazda încreștinării din nou a Neamului Românesc,

prin mijlocirea Bisericii Unite, congresul și-a atins ținta.

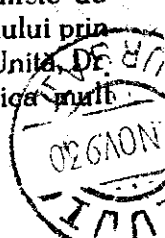
Noi știm că splendoarea zilelor din 24, 25, 26 Oct. este începutul unei noi ere, a erei de muncă a Bisericii Noastre.

Inălțătoarea sărbătoare sufletească a Maramureșului. Marele congres al Agrului ținut în orașul nostru.

Marele congres al Agrului, căruia i-am jertfit un număr de sărbătoare al „Duminicii” s'a desfășurat cu o strălucire neașteptată. Zilele de 23, 24, 25 și 26 Octombrie toate își au momentele și evenimentele lor sărbătorești, ținându-ne sufletele încordate și în plină sărbătoare.

Primirea Comitetului Central, s'a întâmplat în seara de 23 Oct. la trenul accelerat, Oradea—Cernăuți. Înainte de sosirea trenului au fost în număr complet la gară membrii Comitetului organizator al serbărilor, membrii Comitetului Sighet al Agrului în frunte cu Rev. Ilariu Boros, vicar și cu neobositul președinte al acestor două Comitete, Dr. Florent Mihaly.

Între uralele celor prezenți s'a coborât din tren animatorul acțiunii Agrului, inimosul și tinerul luptător pentru e idee atât de măreață și atât de streină multor suflete de intelectuali români: reînvierea Neamului prin Biserică, și în special prin Biserica, Unită, Dr. Valer Pop, însoțit de Doamna sa, fiica mult regretatului Gavril Tripon.

Cu Dsa împreună a sosit reprezentantul I. P. Sale Mitropolitului Suciul, Dr. Iacob Popa, prepozitul Blajului a căruia figură mareată și calmă de vechiu luptător pentru biserică și neam, ca a unui Timoteiu-Cipar a făcut adâncă impresie.

După salutul de binevenire al Rev. Vicar Boros, după prezentările oaspeților în sala de așteptare a gărei, cei sosiți au plecat pe la gazdele lor, pentru a începe de cu dimineață ședințele atât de importante ale Comitetului central.

Ziua primă Vineri, a început cu sf. Liturghie, pontificată de Rev. Vicar I. Boros.

După Liturghie au început desbaterile Comitetului Central. Reverendisimul N. Brânzău, canonic în Lugoj și-a citit proiectul Dsale de regulament pentru organizarea activității „Agrului”, prin înființarea secțiilor. Discuția asupra reformelor propuse s'a amânat pe ședința de după masă, pentru ca până atunci membrii Comitetului să poată studia proiectul de regulament.

S'au discutat însă alte chestiuni importante referitor la membrii Comitetului Central. La un loc vacant în Comitet s'a cooptat Dl. Dr. Alexandru Borza, Secretarul General al Ministerului Instrucțiunii și al Cultelor; iară Ilustritatea Sa Dr. Iacob Radu, prepozit de Oradea a fost delegat de către P. S. S. episcopul Lugojului ca reprezentat al Său în Comitetul Central.

În ședința de după masă s'a discutat, viu și interesant, dacă e nevoie de organizarea „Agrului” în secțiuni sau să așteptăm ca să se cristalizeze de sine această necesitate. În sursul discuțiilor s'a evidențiat că Agrul trăiește și muncește prin secțiuni. Fără de secțiuni nu poate să desvolte activitate. Se decide, ca raportul Rev. Canonic Brânzeu să fie susținut în întregime sa la Congres. Referitor la asociațiile religioase deja existente se hotărăște că acele se vor menține și desvolta mai departe, ba chiar se vor organiza altele sub protecția și cu ajutorul Agrului.

S'au făcut două interesante propuneri de către membrii Comitetului Central, acceptate în întregime: 1. Ca să protesteze plenul Congresului împotriva agitațiilor întreprinse împotriva Bisericii noastre, de către oameni cari nu-și dau seama de ce fac și 2. se primește în întregime moțiunea Comitetului Sighet al „Agrului” în chestiunea serbărilor naționale.

Ședința extra-ordinar de interesantă a fost intreruptă pentru un ceas ca membri Comitetului să poată asista la vecernie, la care a predicat cu o vervă, știință și convingere adevărat catolică Rev. Dr. Aloisiu Tăutu, profesor de teologie în Oradea-Mare.

Ziua a doua și a treia a serbărilor „Agrului”.

de Petre Lenghel

Ziua II. Sâmbătă 25 Oct. a. c.

La ora 9 Sf. Liturghie, pontificată de Ilustritatea Sa Iacob Popa, prepozit capitular, celebrată în biserica gr. cat. română. Au luat parte toți preoții Maramureșului, toți intelectualii precum și un număr de țărani, biserica devenind neîncăpătoare. La sfârșitul Sf. slujbe dl. Dr. Titus Mălai, vicarul Năsăudului, a ținut o foarte frumoasă predică către popor, despre credință. După terminarea serviciului divin la orele 11 a. m. s'a început ședința întâia a congresului, în sala festivă a Prefecturii. Ședința se începe cu Dumnezeiasca cântare „Împărate Ceresc”, cântată de tot publicul asistent, în picioare. Au asistat peste 300 de intelectuali. Tot ce are Sighetul și Maramureșul mai select precum și delegați din alte colțuri ale României, veniți în numele Românilor uniți cu Roma. Deschide ședința dl. Dr. Valeriu Pop, președintele Agrului, printr'o frumoasă vorbire. Dsa arată că „Acțiunea catolică” în țara română, identică cu Agrul este însemnată din întreit punct de vedere: *sufletesc, social și național*.

Sufletesc prin intensificarea adevărului, vieții creștinești catolice, educarea tineretului și creșterea lui în moralitate. Din punct de vedere social, traducerea în adevărată viață socială a vieții catolice, iar din punct de vedere național, înflorirea neamului, pe bazele credinței catolice. Tăria credinței este temelia și fundamentul unui stat. Biserica catolică, prin credința ei, prin faptele ei a fost conducătoarea și îndrumătoarea vieții individuale și colective de stat. Biserica noastră — spune dl. Dr. V. Pop — este și a fost mare prin mișcarea sa socială și națională în stat. Agrul a făcut ca să se creieze o atmosferă puternică de credință. Drumul străbătut ne dă o satisfacție sufletească adâncă. Mulțumește apoi clerului care din depărtări mari a alergat la acest congres. Face apel la conducătorii poporului, în special preoți-

mea dela țară de a fi călăuză în această asociație, declarând congresul de deschis. Urmând salutul autorităților din Maramureș, primul ia cuvânt dl. prefect Dr. *Gavril Iuga*. Salută congresul în numele Maramureșului printr'o frumoasă cuvântare. „Baza existența și desvoltarea unui neam, a fost și este viața morală” — spune dl. Dr. G. Iuga. Viața morală este stâlpul de granit pe care se bazează un stat, pentru care viața morală este dator să conlucre fiecare cetățean.

Urmează dl. Dr. *Vasile Ilea*, care în numele „Astrei” și a Casinei Române urează bun salut. Astra ori și când se bucură când vede că răsare câte o societate de cultură. Cu atât mai mult se bucură azi la acest congres al Agru-lui, care întrece ori ce societate prin mărețele lui scopuri morale, religioase, naționale și culturale.

Dna prefect Dr. *Flora Iuga*, ia cuvântul în numele reuniunii femeilor române maramureșene și a femeilor gr. cath. din Maramureș. „Ori ce manifestați sufleteashă s'a încălzit la focul dragostei”. Credința moștenită dela strămoșii noștri, au păstrat-o, întâi, femeile prin inima lor. Neamul românesc s'a născut creștin, înbrățișând dela primele începuturi creștinești, credința latină a mamei Rome. Femeile catolice maramureșene cu tot sufletul și cu toată dragostea inimei lor se asociază alături de Agru.

În numele clerului maramureșan ia cuvântul Reverendisimul d. Vicar *Ilarie Boros* „Să pornim cu toți la drum — spune dl. Vicar Boros — pentruca să găsim Sf. Cruce.” Salută delegații clerului latin din Moldova, cari au luat parte la acest congres. Ia cuvântul părintele protopop *Anton Gabor* dela Iași. Mulțumește R. d. vicar Boros pentru omagiile aduse clerului latin din Moldova, „Noi Moldovenii — spune păr. Gabor — n'am avut pe acei mireni, pe cari îi are Ardealul, deaceia la noi luptele sunt mai mari pentru apărarea credinței strămoșești.” Moldovenii creștini de rit latin, se asociază cu plăcere către Agru, pentru a forma un tranșeu și mai puternic pentru apărarea credinței noastre.

Dl. Dr. *Augustin Popa*, secretarul general al Agru-lui citește raportul general, dând o icoană clară a Agru-lui. Aduce laude maramureșenilor, cari din primul moment au înțeles scopul Agru-lui, formându-se comitete parohiale în toate comunele, înscriindu-se familii întregi. Dă ea exemplul familia lui

Hotea Ștefan din Hoteni, care cu toată familia lui s'a înscris de membrii ai Agrului.

După aceasta se dă citire raportului casierului general de către Dl. Dr. *Iosif Oarga*, după care părintele canonic dl Dr. *Nicolae Brînzeu*, citește raportul comisiunii pentru redactarea regulamentului secțiilor. Fiind orele înaintate se suspendă ședința, pentru a putea merge cu toți la gară, pentru primirea Înalților Archirei, cari au venit cu acceleratul de după masă la orele 3.

Primirea Înalților archirei.

Orașul Sighet este în fierbere. Toată lumea așteaptă cu nerăbdarea sosirea Înalților oaspeți, îndreptându-se fiecare, cu cea mai mare fugă, spre gară. Aerul proaspăt și simțitor al toamnei, care înbușorează fețele miilor de participanți, ieșiți într'u întâmpinarea archireilor, ne mângâie în valuri bogate, aducând mireasma codrilor seculari ai Maramureșului, în care s'a păstrat credința strămoșească. Gara deveni o mare de capete. Întreg Maramureșul, împreună cu congresiștii Agru-lui, au eșit ca să primească pe ilustrii oaspeți. În mijlocul tăcerii adânci, îndată se aud primele fluerături stridente ale trenului. Peronul gării era frumos pavazat și împodobit cu verdeță. Trenul accelerat, sosește în gară la ora 3 fix. Toate privirile sunt îndreptate spre el. Descind din vagon: I. P. S. S. Dr. *Traian Frențiu*. Episcopul Orășii, P. S. S. Dr. *Niculescu*, Episcopul Lugosului și P. S. S. Dr. *Iuliu Hossu* Episcop de Cluj-Gherla. În câteva cuvinte d. Dr. *Valer Pop*, beneventează pe cei sosiți la congresul Agru-lui. Dl. Subprefect *Gh. Dan*, în numele administrației din Maramureș, salută pe mării archirei. Mai ia cuvântul dl. senator Dr. *Vasile Kindriș*, urând „bun sosit” pe plaiurile Maramureșului, oaspeților mari. Răspunde I. P. S. S. Dr. *Traian Frențiu*, mulțumind pentru emoționanta primire. Binecuvântă Agru-l și indeamnă pe toți la viață creștină și patriotică. Corul școlii normale cântă „Pe archiereul și stăpânul nostru.” În fața gării câteva mașini și un banderiu de călăreți primesc pe înalții oaspeți conducându-i până la prefectură. Strada Regele Ferdinand, dela gară și până la prefectură, a fost o masă compactă de oameni, întreg orașelul Sighet, trăind clipe de mare înălțare sufletească. Cine ar îndrăzni să spună că pe aceste regiuni, nu creștinii catolici stăpânesc? Aceasta însă se va vedea a 2 zi mâine.

Ședința II-a congresului.

La orele 4 p. m. se începe a 2-a ședință a congresului. După ce se discută asupra raportului general, asupra casei și a proiectului de buget, a proiectului de regulament al secțiilor, care se aprobă de congres fără modificare, urmează stabilirea localității pentru viitorul congres general. D. Oșanu, roagă pe congresiștii de a aproba ținerea viitorului congres la Baia-Mare. Congresul însă înputernicește ca locul fixării ținerii viitorului congres să cadă în sarcinile comitetului central. Urmează conferința marelui scriitor părintele protopop I. Agârbiceanu despre „Biserica vie.”

O resumăm în următoarele, Viața se caracterizează într-o plină activitate și evoluție. Adevărata viață nu trebuie să cunoască odihnă. Adevărata viață a unui popor este refacerea forțelor fizice și morale ale lui. Unirea tuturor românilor este o culme, este un pisc, o cetate cucerită, pentru care au sugerat și au luptat generațiile anterioare. Această culme o-am ajuns. Infăptuirea visului național ni l-a dat Dumnezeu, astfel că acum din această culme măreață putem să ne întindem privirile în toate direcțiile. Mai presus însă de acest ideal național este viața morală, viața sufletească. Această viață este datoare ca să pună în creștere toate virtuțile sufletești, ca să crească și să se dea volte până la maximul lor de dezvoltare. Veacuri de-a rândul neamul nostru a fost oprit pentru a putea crește. Stejarului falnic, ramurile noi i-au fost rupte și tăiate pentru foc, nefiind lăsate să crească. Aci peste munți în scumpul nostru Ardeal, aceste ramuri au fost tăiate de securea arpadiană și folosite pentru scopuri și ținte streine neamului nostru. Dincolo de munți la fel. Infăptuirea idealului național ne dă azi posibilitate ca acest stejar să crească deplin. Azi toți suntem liberi, pentru a putea urca curajul pe acest pisc nou, de pe care să ne dăm obolul nostru. Noi suntem datori ca să punem temelie și fundamentul statului căci de această temelie va fi răzimată întreaga viață românească viitoare de peste 50—100 de ani. Înzadar vor veni atunci, idealuri realizări mărețe etc. dacă noi cei de azi n'am făcut temelie solidă, depunând la această temelie numai patimă, ură, lipsa virtuților fundamentale. Datoria zilei de azi este ca să punem

la temelie acestei țări, fapte care izvoresc din sufletul nostru curat și creștinesc. Faptele individuale precum și în comun să fie adevărate fapte de creștini. Înflorirea virtuților creștinești, este cea mai mare faptă națională. Faptele de solidaritate să fie izvorul conștiinței noastre. Biruințele anterioare ale neamului nostru au atârnat dela întregitatea sufletească izvorâtă din convingerea creștină. Ce am putea da noi Românii Uniți Patriei noastre, decât a biserică vie, care să crească în lumină și soare veșnic. Biserica într'un stat, trebuie să fie un mijloc de regenerare și întărire. Biserica, adevărata biserică, trebuie să fie vie. Vie prin jertfă, vie prin credință, vie prin virtuțile ei, vie prin tot ce are ea. Biserica vie este biserică iubirii lui Dumnezeu și a deaproapelui. Biserica noastră cuprinde multe învățături. Poporul ignorant este senzibil în credință, biserică catolică însă a stat deapănarea trează între ei, a stat vie, așa că deavolul nu s'a apropiat de ea. Din biserică pasivă să facem biserică activă, izvorâtă din pilda de iubire creștinească dată de preot prin munca lui pozitivă. Această biserică vie să fie începutul Agru-lui.

Terminând această frumoasă conferință, al carei conținut l-am dat mai sus, dl. Agârbiceanu, a fost răsplătit de publicul auditor cu furtunoase aplauze și îndelung prelungite, fiind întrerupt de puternicele ovațiuni.

Luând cuvântul părintele canonic dela Lugos dl. Dr. Nicolae Brînzeu, vorbește despre luptele confesionale ce sunt în Maramureș, indignându-se de lipsa de tact a unor membri ai bisericii ortodoxe, care caută numai ură și vrajbă între frații maramureșeni. Se pare ca, pânăcând unii sunt exemple de înțelegere și frățietate, alți ortodoxi vreau să atragă cu deasila pe frații lor uniți la vechea schismă bisericească. Pentru aplanarea acestor lupte, dă cetire unei moțiuni, al căreia conținut este următorul: Agru întrunit în congres general la Sighetul Marmurei în zilele de 24—26 Oct. 1930, constată cu mâhnire că în satele maramureșene se duce o luptă fratricidă de desbinare și slăbire a armoniei și păcii sufletești a poporului român din Maramureșul oropsit de atâtea și atâtea nacazuri de altă natură. Prin aceste lupte de ură nu se promovează principiul unității naționale, ci mai repede se pregătește calea bolșevismului și anarhiei. Reprobă aceste lupte cu toată indignarea fă-

când apel la forurile conducătoare ale bisericej unite pentru a interveni în afară și a lua măsurile în lăuntru pentru stingerea acestor lupte confesionale între frați. Este aplaudat cu puternice aplauze, moțiunea aprobându-se de congres fără nici o modificare.

La cuvântul dl. deputat Dr. *Ilie Lazar*, care spune că părintele canonic dl. Dr. Brinzeu este prea indulgent cu cei ce conturbă Maramureșul. Condamnă pe acești pescuitori în apă tulbure. Maramureșul nu-i sat fără câini, să se știe! De ce să fie agitată această populație bună și pașnică și cu credința strămoșească, care are necazurile și lipsurile ei. Avertisează pe toți acei domni cari caută să provoace aceste turburări între frați.

Secretarul general al Agrului dl. Dr. Augustin Popa citește următoarele telegrame: A. I. P. S. S. Dr. *Alexandru Rusu*, Episcopul Maramureșului, care regretă din inimă că nu poate să participe la aceasta măreață serbare, fiind plecat la București pentru a pune jurământul în fața reprezentantului P. S. Părintelui Papa. Întreg publicul asistent, avajionează în picioare la cetirea acestei telegrame cu urale de: „Să trăiască noul Episcop al Maramureșului.”

Se mai citesc telegrame dela: Gral Boeru Sibiu, Dr. Bora București, Gral Moga. Canonic Bălan Blaj, protopop Maior Oradea, Dna. Livia Boilă Cluj, comunitatea izrailită ortodoxă din Sighet, în toate regretând participarea la acest congres mareț și dorind spor și muncă. A impresionat pe public citirea telegramei trimisă de I. P. S. S. Dr. *Vasile Suciu*, Mitropolitul bisericej gr. cat. române unite de Alba Iulia și Făgăraș, prin care asemenea regretă participarea sa trimițând cu aceasta binecuvântarea Sa arhierască care să se reverse peste acești congres.

La sfârșitul ședinței, Dl. Secretar General citește următoarea propunere a Comitetului Sighet a „Agrului”.

„Onorat Comitet Central.

Este adânc și dureros simțită de toți românii uniți nedreptatea ce li se cauzează fiilor Bisericej noastre cu ocazia sărbătorilor naționale, în urma interpretării arbitrare dată de autoritățile centrale și militare articolului din Constituție care regulează situația de drept a celor două bisericej naționale, stabilind pentru cea ortodoxă titlul de dominantă, iară pe a noastră declarându-o ca având „intâietate.”

Nu vrem să înșirăm jignirile ce i s'au adus Bisericej noastre, aici în Maramureș, cu ocazii de aceste, transformându-se ziua de bucurie în zi de adâncă mâhnire a sufletelor noastre de români și cetățeni ai Țării, pentru a căreia preamărare și izbândă am muncit în trecut și suntem gata a ne sacrifica viața,

Dar trebuie să tragem luarea aminte a celor competenți asupra spectacolului ce-l oferim minoritarilor, certându-ne românii uniți și ortodoxi, pentru că și noi mândri de dragostea noastră față de țară și conștienți de rolul Bisericej noastre în crearea unității naționale vrem să ne bucurăm de zilele de glorie ale neamului nostru, în aceea măsură de care suntem vrednici.

Vrem mai departe să arătăm că desfășurându-se sărbătorile naționale la biserica ortodoxă, în aceste ținuturi numai acum înființată și, în bună parte pentru credincioși de origine din Vechiul Regat, se pun serioase piedeci în educația națională a masselor poporului dela sate, căci acestea atunci vor putea simți, în toată intențitatea sa că Țara le aparține când sărbătorile Țării se vor desfășura în biserica lor.

Cerem în consecință dela On. Congres General, fără să vrem a jigni mândria Bisericej ortodoxe și fără să ni se ia în nume de rău, dacă și Biserica noastră este mândră pe meritele ei naționale ca prin vocea-i autorizată care reprezintă dorința fierbinte a două milioane de fii ai Neamului și conștiența valorii naționale a întregului nostru trecut, să hotărască a se interveni pe lângă Înaltul Guvern ca această chestiune să se deslege pe cale legislativă, dându-li-se articolelor respective din Constituție interpretarea dorită de noi. Nu vom greși nimic împotriva spiritului Constituției, dacă în localitățile unde înainte de 1918 n'a fost biserica ortodoxă ci numai unită, sărbătorile naționale se vor ține în biserica unită. etc.

Credem că aranjarea definitivă și prin lege a acestei chestiuni, va fi un pas înainte pentru întărirea solidarității naționale, legând mai strâns sufletele de Țară, mamă la fel pentru toți și înlăturând neînțelegerile dintre frați.”

Congresul primește propunerea cu ro-pote de aplauze.

Dl. Dr. *Iacob Popa* prepozit la Blaj ia cuvântul în acel sens că propunerea trebuie lărgită, pentru că sărbătorile naționale trebuie

să se țină la biserica unită și în acele localități unde uniții sunt mai mulți și unde biserica lor reprezintă un grad ierarhic mai înalt. Dsa se provoacă la Lugoj (am putea adăuga și Gherla) unde sărbătorile naționale se țin la ortodoksi, nesocotindu-se episcopul și drepturile noastre. Propunerea se primește cu modificarea propusă de Il S. Iacob Popa

Terminându-se ședința a 2 a. a congresului, întregul public asistent se îndreaptă înspre biserica parochială pentru a lua parte la vecernia solemnă, la care vor asista și înalții archirei. Biserica este ne încăpătoare, pentru marele număr de participanți. Indată vin înalții archirei însoțiți de mărețea elită a maramureșului în frunte cu dl. prefect Dr. Gavril Iuga. La intrarea în biserică, archireii sunt preîntâmpinați de procesiunea din Bărsana, cu „Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului”... iar în biserică corul scoalei normale, cântând „Pe archireii și stăpânii noștri”. După terminarea vecernei solemne Ilustritatea Sa Dr. Iacob Radu prepozit capitular dela Oradea, a ținut o prea frumoasă predică, îndemnând pe asistenți de a nu-și părăsi legea și credința strămoșească. Îndeamnă pe toți ca să fie uniți în jurul steagului și a crucei lui Isus Hristos. Am primit un botez, avem o lege și o credință să nu ne lepădăm de ele. Credința și legea strămoșească, lăsată nouă dela moși strămoși și întemeiată de însuși Mântuitorul nostru Domnul Isus Hristos, este credința și legea cea adevărată. Să ne gândim la această credință și s'o păstrăm cu sfințenie pentru a ne apăra sufletul nostru. „Căci ce-ar folosi omul, dacă ar dobândi lumea toată și și-ar perde sufletul.”

Ziua 3-a Duminecă, 26 Oct. 1930.

Zorii zilei se arată. Sunt orele 6 dimineață. Preoții din toate părțile au început deja mărturisirile credincioșilor, cari nu incetează de a veni din toate direcțiile Maramureșului, în procesiuni cu cântări de laudă și mărire lui Dumnezeu. Deși în ajun și în noapte plouase, cu revărsarea zorilor acestei zile mărețe, negura norilor tomnatici, amenințatori de ploaie, se imprăștie încet—încet, în timp ce clopotele bisericeii parochiale, precum și grăbirea fiecărui cleric spre biserică vestesc începerea festivităților. La orele 6 dimineața se începe sf. slujbă, în biserica parochială oficiată de mai mulți preoți, iar la orele 9

Slujba Archierească în Piața-Unirei. Străzile Sighetului, înguste precum și piața devin a massă compactă de oameni. Toate golurile și intrările sunt blocate de oameni. Coperișurile caselor din jurul pieței și balcoanele s'au transformat în adevărate tribune pe care oamenii stau înghesuși privind în spre Înălții Archirei. Slujba este desfășurată sub baldachin de către I. P. S. Archirei înconjuțați de un sobor de 16 preoți, toți Archidiaconi și fețe bisericești înalte. Maramureșul a fost reprezentat prin Rev. d. vicar Boroș și protopop Mihail Hotea de Bărsana. Răspunsurile la această solemnă slujbă archierească, au fost date de acordurile orchestrei și ale corului de sub conducerea marelui maestru Hubic, dând o calorație divină întregii festivități. În tot timpul slujbei, mulțimea nu incetează de a veni. Procesiuni din toate direcțiile în frunte cu conducătorii poporului. A impresionat adânc întreg publicul sosirea românilor uniți din Ceho-Slovacia, cari au venit în număr de peste 5000 în frunte cu preoții: Pap Ștefan, Pop Vasile și Marina. Numărul participanților au fost de peste 20.000. A fost o adevărată demonstrație pentru Maramureș. Din balcoane fotografiștii, au fotografiat cu aparatele lor întreaga asistență. La sfârșitul Liturghiei Archierești, în cuvinte înalte P. S. S. Episcopul Hossu, a ținut o prea frumoasă și înălțătoare predică. Lin, glasul Părintelui Episcop răzbate ca o chemare în vuetul mare al mulțimei, storcând lacrimi de duioșie și credință din ochii asistenților. Dela Maramureșul nobil și credincios pe care P. S. S. l-a păstorit timp de 13 ani, acum își ia rămas bun, îndemnându-i pe credincioși la credință. „Rămâneți tari în credință — spune P. S. S. dl. Episcop — rămâneți statornici și neclintiți în legea și credința strămoșească. Rămâneți așa cum v'am găsit eu. Dragostea cu care m'ați îmbrățișat, revărsați-o asupra noului Episcop, care este pus de Dumnezeu să vă păstorească mai departe.” Urmează cuminecarea tuturor credincioșilor de către Înălții Archirei, după aceea I.P.S.S. Dr. Iuliu Hossu ține o nouă predică fraților de peste Tisa. „Credința nu cunoaște hotare — spune P. S. S. Sfințitul — ea străbate în toate părțile, iar sângele nu se preface în apă.” Bindecuvântă pe toți, rugându-i ca această bindecuvântare archierească s'o ducă în sufletul lor și celor ce n'au fost de față,

Urmează procesiunea solemnă, condusă

de Înălții archierei. Din Piața - Unirei, cu cântări de laudă și mărire lui Dumnezeu, Convoiul străbate strada Gral Averescu și Dr. I. Mihaly, până la biserica parochială. Urmează în șir: Școala primară de stat, șc. primară rom. căth., școala civilă de fete, șc. normală, liceul Dragoș, liceul de fete, procesiunea din Slatina (Ceho-Slovacia.), Așa de mijloc și de jos (Ceho-Slovacia.) Iapa, Sighet, Sarasău, Vad, Rona de jos, Breb, Oncești, Nănești, Bărsana, Strâmtura, Giulești, Sat-Șugatag, Sighet romano catolicii, rutenii, clerul, damele după care Înălții archierei. După această procesiune solemnă, întreg publicul se întoarce din nou în piață unde dl. Dr. Valer Pop, citește la popor telegrama trimisă la acest congres de către Pontificalele nostru *Papa Piu XI*, prin care acordă benedecțiunea sa apostolică întregului popor român unit, acordând și indulgențe pentru aceia cari s'au mărturisit și împărtășit cu Sfintele taine a cuminecăturii. Par'că au reinviat adevărații cruciazi de odinioară pentru apărarea credinței sufletești, nu însă cu sabie și cu foc ce cu iubirea și adevărul lui D-zeu.

Sedința Solemnă.

La orele 4 p. m. Se începe ședința solemnă prezidată de Înălții Archierei. La intrarea în sala a Preasfinților Archierei, întreaga sală răsună stărnind valuri de aplauze și urale cari nu mai conținesc. Deschide ședința I. P. S. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu Episcopul Orăzii. „Noi ne-am asociat aci ca să ne apărăm biserica noastră, să apărăm ideea de coșființă, pentru care scopuri este înființat Agru și nu ca să facem lupte fratricide sau să lucrăm în contra-înteresele statului.” Se trimit telegrame către, Patriarcul Romei Papa Piu XI prin nunțiatul apostolică, cardinalul Dolci; către M. S. Regele Carol II-lea depunând omagiul la treptele Tronului și către I. P. S. S. Mitropolitul Suciului. În numele Înaltului Mitropolit, Ilustritatea Sa *Jacob Popa* salută congresul. Dl. Student univ. *Bondrea*, în numele societății studenților români uniți (Astru) aduce salutul său.

Urmează conferința I. P. S. S. Dr. *Niculescu*, Episcopul Lugojului, despre castitate și puritate. Cu o bogăție nemai pominită de argumente și citate din marii învățați ai lumii, ne vorbește despre „Cucerirea castității.” Trăim în zile de cuceriri. Să cu-

cerim însă viața pură și castă. Azi când lumea începe a se clătina, din cauza imoralității și-a desfrâului, numai viața pură și castă bazată pe legile morale ne poate salva. Tineretul în special care alunecă și care este înglobat în toate plăgile și bolile sociale, trebuie îndreptat spre puritate.

Ca încheiere a congresului dl. Dr. Valeriu Pop a ținut o frumoasă vorbire despre biserica catolică, mulțumind întregului public și în special maramureșenilor cari au aranjat atât de bine pentru ca să reușească acest congres, dând apoi cuvântul P. S. S. Dr. Frențiu de a închide congresul.

Seara la orele 9 corul maestrului *Hubic* a dat un splendid concert în sala de cinema *Astra*, la care au asistat și Înălții archierei, cu întreg Sighetul și intelectualii din Maramureș, iar a doua zi Înălții archierei au celebrat un parastas la mormântul episcopului *Pavel* în Slatina, apoi au plecat în spre Bixad.

Astfel se termină marile sărbători ale Maramureșului, cari au fost o dovadă eclatantă în fața celor ce tulbură Maramureșul, că aci întrigile n'au ce căuta că se vor isbi de puterea de neînvinș a întregii Biserici.

Cei 20.000 de participanți la acest congres, cred că au spus-o ideajuns, că cei ce caută a face turburări și zavistii între popor, n'au ce căuta în Maramureș.

Dr. Alexandru Rusu, noul episcop al Maramureșului.

Sărbătoarea „Agrului ne-a adus și cealaltă bucurie: numirea noului episcop. Dintr'o telegramă ce ne-a trimis, cerând binecuvântarea Domnului peste lucrările congresului am știut — spre marea noastră bucurie — că îl avem pe noul episcop în persoana dorită a canonicului dela Blaj, Dr. Alexandru Rusu.

Durerea că nu ni s'a dat să avem aci noua episcopie ni s'a alinat puțin prin numirea episcopului. Mai bine nu s'ar fi putut alege. Noul nostru episcop, în afară de aceea că este un preot cu viața adânc creștinească

și un mare învățat, este și un om care va ști să pună în picioare nouă episcopie și va ști să-și apere turma de ori unde ar veni lupii răpitori, pentru că este și omul condeiului, oțelii în focul luptei ce a dus-o apărându-ne legea.

În numele fiilor credincioși din Maramureșul îndurerat îi dorim mirelui noiei dieceze păstorire bogată în roade și în binecuvântare dela Domnul.

„Întru mulți ani, Stăpâne!”

* * *

Date biografice. Dr. Alexandru Rusu s'a născut la 22 Noemvrie 1884, în Șaulia de câmpie. Tatăl său a fost protopop onorar. Părinții săi aveau 12 copii, dintre cari 5 frați trăiesc și acuma. Școalele și le-a făcut la Bistrița, la Târgu-Mureș și la Blaj unde în 1903 și-a dat examenul de maturitate. Sf. teologie a învățat-o la Universitatea din Budapesta, unde în anul 1910 și-a luat doctoratul. Sfințindu-se întru preot, este numit în anul 1910 de profesor suplinitor la catedra de dogmatică dela seminarul teologic din Blaj. În anii dintre 1918 și 1920 este în fruntea treburilor bisericii noastre ca secretar general pentru Biserica Unită în resortul cultelor din Consiliul Dirigent.

În 1920 devine secretar mitropolitan și totodată își reocupă catedra de dogmatică la teologie și devine

rectorul internatului Vancean din Blaj. În 1923 este numit canonic.

Ca profesor și în calitate de canonic a desfășurat o activitate atât de rodnică în păstoria și mântuirea sufletelor, încât nu aflăm mișcare bisericască importantă la care să nu fi luat parte ca muncitor neobosit și conducător.

Este cunoscut lumii ca redactor al „Culturii Creștine” revista atât de folositoare pentru Biserica noastră și moartă decând a lăsat din mână conducerea ei; și apoi ca redactor a „Unirii.”

Activitatea noului Arhiepiscop, arătată aici numai în fuga condeiului, credem noi, a fost numai în introducerea la uriașa muncă ce-L așteaptă la cârma noiei dieceze.

Bibliografie. Părintele Lucian Pop călugăr bazilican dela Mănăstirea Bixadului a scos de sub tipar o cărticică, care dacă o citește cineva și își întocmește viața după învățăturile cuprinse în ea, își poate asigura fericirea atât vremelnică cât și veșnică. Aceasta cărticică poartă titlul: „100 Sfaturi”, pentru că conține cu adevărat o sută de învățături de mare preț pentru viață. Se poate cumpăra cu 10 Lei exemplarul dela Mănăstirea Bixad (județul Satu-Mare). O recomandăm cu toată căldura

Calendar săptămânal.

9 — 15 Noembrie 1930.

9. Dumineca, VIII după In. Sf. Cruci. Onisifor.
10. Luni. Ap. Erast.
11. Marți. Mina.
12. Mercuri. P. Ioan Mil.
13. Joi. Ioan Chrisost.
14. Vineri. Apost. Filip.
15. Sâmbătă. Mart. Gurie.

